

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА СПРОВОЂЕЊА СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ ЗА ПЕРИОД 2018-2022. ГОДИНЕ

Стратегија развоја интелектуалне својине за период 2018-2022. године објављена је у „Службеном гласнику“ бр. 78/2018.

Главни циљеви споменуте Стратегије били су:

Главни циљ 1: Хармонизација националног са европским законодавством у области интелектуалне својине;

Главни циљ 2: Унапређење спровођења права интелектуалне својине;

Главни циљ 3: Образовање и подизање капацитета за трансфер знања у функцији унапређења примене интелектуалне својине у привреди.

У складу са Акционим планом за спровођење Стратегије развоја интелектуалне својине за период од 2018-2022. године, горе споменути циљеви морали су да буду остварени кроз конкретне мере и о томе ћемо у наставку говорити.

ГЛАВНИ ЦИЉ 1

ХАРМОНИЗАЦИЈА НАЦИОНАЛНОГ СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ У ОБЛАСТИ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

Остварење „Главног циља 1“, односно, „Хармонизације националног са европским законодавством“, подразумевало је доношење нових закона усклађених са европским директивама из области интелектуалне својине, као и ратификацију одређених међународних уговора из области интелектуалне својине.

И Шта је остварено у односу на „Главни циљ 1“?

У складу са акционим планом, у утврђеним роковима, донети су следећи прописи усклађени с европским законодавством:

1. Закон о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима. Закон је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 66/19. Доношење наведеног закона било је предвиђено у тачки 1. Акционог плана.

2. Закон о жиговима који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 6/20. Доношење наведеног закона било је предвиђено у тачки 2. Акционог плана.

3. Закон о изменама и допунама закона о патентима. Закон је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 123/21; Доношење наведеног закона било је предвиђено у тачки 3. Акционог плана.

4. Закон о изменама и допунама Закона о топографијама полупроводничких производа. Закон је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 66/19. Доношење наведеног закона било је предвиђено у тачки 4. Акционог плана.

Први конкретан циљ односио се на постављање, односно уврштавање заштите интелектуалне својине на агенду важних циљева Владе Републике Србије. Потпуна, доследна и ефикасна заштита интелектуалне својине постаје један од циљева Владе Републике Србије. Да би то било остварено, у Стратегији су биле предвиђене две мере:

1) унапређење начина прикупљања и обраде статистичких података у вези са резултатима оствареним у спровођењу права интелектуалне својине од стране органа надлежних за спровођење права интелектуалне својине;

2) проширење борбе против организованог криминала и на кривична дела против интелектуалне својине.

I Шта је остварено у односу на „Први конкретан циљ” у оквиру „Главног циља 2”?

Када је реч о унапређењу начина прикупљања података и њихове обраде, то је у потпуности остварено.

У оквиру твнинг пројекта Европске уније под називом „Заштита и спровођење права интелектуалне својине”, који је био финансиран из средстава „ИПА 2016”, урађени су унифицирани, поуздани и транспарентни модели статистичког извештавања органа за спровођење права интелектуалне својине. За израду наведеног модела статистичког извештавања коришћен је, као узор, модел извештавања који се користи у Европској унији. У сарадњи са стручњацима Европске уније, у изради новог модела извештавања су учествовали представници релевантних државних органа Републике Србије и то: Управе царина, Тржишне инспекције, Пореске управе и Министарства здравља. Поред наведеног, ради једнообразног статистичког извештавања Европске комисије у процесу приступања Републике Србије Европској унији, о раду органа за спровођење права интелектуалне својине, усаглашени су обрасци за статистичко извештавање у оквиру Преговарачког поглавља 7 – Право интелектуалне својине.

II Шта није остварено у односу на „Први конкретан циљ” у оквиру „Главног циља 2”?

Када је реч о мери под називом „Проширење борбе против организованог криминала и на кривична дела против интелектуалне својине”, та мера није остварена.

2. Други конкретан циљ у оквиру „Главног циља 2”

Други конкретан циљ састојао се у институционалном јачању органа за спровођење права. У том погледу, предвиђене су две мере за остварење „Конкретног циља 2”:

1) Израда или унапређење процедура, методологија, студија, база података, у циљу ефикаснијег рада надлежних органа;

2) Одржавање обука запослених у органима за спровођење права интелектуалне својине у периоду од 2018. до 2022. године, како би се оспособили да на професионалан и ефикасан начин реагују на повреде права интелектуалне својине.

I Шта је остварено у односу на „Други конкретан циљ” у оквиру „Главног циља 2”?

интелектуалну својину. Тестирање се спроводи путем уноса реалних података о активностима и мерама Министарства унутрашње и спољне трговине, Сектора тржишне инспекције. Завод такође одржава редовне техничке састанке са Управом царина о структури података и њиховом уношењу у Платформу. Управа царина спроводи прилагођавање ИНЕС+ програма како би омогућила функционисање Платформе. Министарство унутрашње и спољне трговине и Завод за интелектуалну својину су у првом тромесечју 2023. године активно радили на развоју даљих пројектних активности, између осталог и за подршку органима за спровођење права интелектуалне својине у имплементацији Платформе за размену информација, као и подршку Заводу за одржавање ове платформе, која се очекује у оквиру Пројекта ИПА 2021-ЕУ. Спровођење ове мере је у току.

4. Четврта мера: „Израда унифицираних, поузданих, транспарентних модела статистичког извештавања органа за спровођење права интелектуалне својине”. Ова мера је потпуно спроведена.

5. Пета мера: „Анализирање реалне могућности умрежавања независних база органа надлежних за спровођење права интелектуалне својине или стварање јединствене базе података (апликације) по узору на Европску унију”. У потпуности спроведено (погледати одговор под 3).

6. Шеста мера: „Стварање кадровских претпоставки за израду квалитативне и квантитативне анализе информација које размењују органи за спровођење права интелектуалне својине”. Новим Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Заводу за интелектуалну својину 990 Број: 110-3417/2023-01 од 13.3.2023. године, на који је Влада дала сагласност Закључком 05 Број: 110-2219/2023 од 16.3.2023. године, је предвиђено образовање нове унутрашње организационе јединице - Групе за развој заштите интелектуалне својине. У наведеној Групи систематизована су три радна места за троје извршилаца. У наредном периоду сва радна места ће бити попуњена и створиће се предуслови за анализу споменутих информација које се односе на спровођење права интелектуалне својине.

7. Седма мера: „Израда студије о квалитативној и квантитативној анализи кривотворења и пиратерије и њиховом утицају на БДП”. Студија о квалитативној и квантитативној анализи кривотворења и пиратерије и њеном утицају на БДП налази се на сајту Завода за интелектуалну својину, на линку: <https://www.zis.gov.rs/podrska/elektronska-izdanja/?cat=spvodjenje-prava-intelektualne-svojine>. Студија је завршена 2020. године и садржи податке за период 2015-2019. године. Ова мера је потпуно спроведена.

8. Осма мера: „Одржавање састанака Радне групе за подизање свести о кривотворењу и пиратерији најмање једном у шест месеци”. Ова Радна група је укинута, али Центар за едукацију и информисање Завода за интелектуалну својину активно и редовно обавља споменуте активности. Погледати одговоре у наставку (пета мера у оквиру „Главног циља 3”) јер се ту објашњава које је све активности предузимао Центар за едукацију и информисање.

9. Девета мера: „Одржавање и других едукативно-информативних активности у организацији радне Групе за подизање свести о кривотворењу и пиратерији”. (Погледати одговор под осам).

предмета прилагођеним образовним профилима као и кроз курсеве континуираног образовања”.

Предмети „Право интелектуалне својине” (који обрађују све сегменте интелектуалне својине), или предмети који обрађују поједина права интелектуалне својине (патенте, ауторско право итд.) изучавају се углавном на правним факултетима, факултетима уметности и софтверско-инжењерским факултетима.

У оквиру пројекта „Erasmus IF4TM” учествовали су сви државни универзитети, Министарство науке и технолошког развоја, један приватни факултет, страни универзитети, Завод за интелектуалну својину и још неколико партнера. Пројекат је трајао од 2014-2019. године. За то време, Завод за интелектуалну својину, кроз Центар за едукацију и информисање, током 2018. и 2019. године, организовао је за наставнике пет догађаја на универзитетима у Београду, Крагујевцу, Новом Саду, Нишу и Новом Пазару. Сви су се односили на питање извођења наставе о интелектуалној својини. Завод је за ту прилику припремио и материјале за извођење наставе који обухватају и превод „Приручника за наставу о патентима Европске патентне организације”. Том приликом је рађена и анализа универзитета и онога што се на универзитетима научно обрађује.

Поред правних факултета, на свега неколико техничких факултета, на машинским факултетима у Београду и Нишу, на Природно-математичком факултету у Крагујевцу, на Техничком факултету у Новом Саду, као и у оквиру програма софтверског инжењерства Универзитета у Новом Пазару, постојали су предмети који укључују интелектуалну својину у својим програмима. Углавном, то се одвијало у оквиру студијских програма за менаџмент иновација. Због Ковида 19 који је трајао од 2020-2021. године, практично је било немогуће радити на унапређењу ових показатеља. Ова мера је у потпуности остварена.

Друга мера: „Формално увођење треће мисије универзитета у закон о високом образовању”. У Закон о високом образовању, године 2018, током пројекта „IF4TM” којим је руководио Универзитет у Крагујевцу, уведена је формално трећа мисија универзитета. Ова мера је потпуно остварена.

Трећа мера: „Подизање нивоа познавања заштите и управљања интелектуалном својином од стране истраживача на универзитетима и другим истраживачким установама кроз различите курсеве које организује Завод за интелектуалну својину преко Центра за едукацију и информисање, или у сарадњи са ЕПО, WIPO”. Завод је у периоду 2018-2022. године одржао 79 догађаја, већином онлајн, али и уживо кад год је то било могуће. Догађаји су били намењени истраживачима с факултета и института, као и студентима техничких, природно-научних и правних усмерења, све у вези са заштитом права интелектуалне својине, пре свега иновацијама. На тим догађајима је учествовало укупно 2476 учесника. Ова мера је потпуно остварена.

Четврта мера: „Усвајање националних препорука за универзитете о управљању интелектуалном својином”. Државни универзитети у Београду, Нишу и Крагујевцу имају правилнике о интелектуалној својини који су тренутно у процесу ревизије како би се постигло ефикасније управљање интелектуалном својином. Центар за трансфер технологије у Београду, као први такве врсте у Србији, основан је 2010. године, а одмах након тога и у Нишу. Ова мера је потпуно остварена.

ЗАКЉУЧАК

Иако је највећи број мера и активности предвиђених Стратегијом и акционим планом у потпуности остварен, известен број њих није. Тренутно је у плану израда нове стратегије развоја интелектуалне својине која ће садржати нове дефинисане циљеве које би требало остварити. У том погледу, биће поново размотрене и оне мере које из важеће стратегије нису остварене како би се видело да ли је интерес Републике Србије да на њиховом спровођењу и даље истрајава.

ДИРЕКТОР

Владимир Марић